

**PARIJSCH ZUID: TOETS AAN DE FLORA- EN FAUNAWET
HERINRICHTING ENKELE WATERGANGEN EN PERCELEN**

Definitief

Opdrachtgever:

contactpersoon
adres:

Gemeente Culemborg

De heer J. Knopper
Postbus 136
4100 AC Culemborg

RPS advies- en ingenieursbureau bv

projectnummer:
projectleider:
datum:
aantal pagina's:
versie:

NC13030203
Ir. J. Hakkens
9 mei 2014
16 (exclusief bijlagen)
definitief, ref. NC13030203-R261

paraaf voor akkoord:

drs. M. van der Linden
adviseur Ecologie

ir. J. Hakkens
Projectleider Ecologie

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
1.1.	Aanleiding	3
1.2.	Doel natuurtoets.....	3
1.3.	Flora- en faunawet in het kort	4
2.	WERKWIJZE VOOR DE NATUURTOETS	5
2.1.	Beschrijving van het projectgebied en de voorgenomen ingreep.....	5
2.2.	Gegevensverzameling	5
2.2.1.	Zelf verzamelde veldgegevens over beschermde soorten	5
2.2.2.	Zelf verzamelde veldgegevens over biotopen	5
2.2.3.	Gegevens van derden	5
2.3.	Effectbepaling van de voorgenomen werkzaamheden en veranderingen	5
2.4.	Bepaling van mitigerende en compenserende maatregelen	5
2.5.	Toetsing aan Flora- en faunawet.....	6
3.	BESCHRIJVING PROJECT	7
3.1.	Ligging projectgebied.....	7
3.2.	Ontwerp en werkzaamheden	7
4.	INVENTARISATIE	9
4.1.	Beschikbare gegevens	9
4.2.	Uitgevoerde veldinventarisatie.....	9
4.3.	Aanwezige biotopen	9
4.4.	Aanwezige of te verwachten beschermde soorten.....	10
4.4.1.	Vaatplanten	10
4.4.2.	Zoogdieren	10
4.4.3.	Vogels	10
4.4.4.	Reptielen	11
4.4.5.	Amfibieën	11
4.4.6.	Vissen	11
4.4.7.	Insecten	11
4.4.8.	Weekdieren	11
4.4.9.	Conclusies over beschermde flora en fauna in het projectgebied	11
5.	EFFECTANALYSE	12
6.	VOORZORGSMATREGELEN	13
6.1.	In de watergangen, greppels en braaklandpercelen	13
6.2.	Werken aan de hand van goedgekeurde gedragscodes.....	13
7.	TOETSING AAN FLORA- EN FAUNAWET: SAMENVATTING EN CONCLUSIE	14
7.1.	Samenvatting	14
7.2.	Conclusie	14
8.	GERAADPLEEDE BRONNEN	15

BIJLAGEN:

1. Kaart van het projectgebied
2. Foto's projectgebied
3. Natuurwetgeving

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

CV Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch is enige tijd geleden begonnen met het realiseren van een woonwijk aan de westzijde van Culemborg, met ongeveer 1100 te bouwen woningen. Op 4 mei 2005 is hiertoe reeds een ontheffing aangevraagd en verkregen, onder kenmerk 'FF/75C/2005/151'. Ter verlenging van de eerste ontheffing en vanwege enkele noodzakelijke aanvullingen is in 2010 nogmaals een ontheffing aangevraagd. Hierop is op 7 februari 2011 onder kenmerk 'FF/75C/2009/0457.afw.tk' een zogeheten positieve afwijzing afgegeven: met de door initiatiefnemer voorgestelde mitigerende maatregelen bleek geen ontheffing nodig te zijn.

Onder voornoemde ontheffingen is ondertussen reeds een deel van de werkzaamheden verricht zoals het aanbrengen van voorbelasting op een aantal plaatsen en het slopen van gebouwen. Enkele andere werkzaamheden zijn om planningstechnische redenen nog niet uitgevoerd.

Initiatiefnemer is voornemens een deel van die overige werkzaamheden binnenkort op te pakken. Dit betreft het dempen van een aantal (delen van) watergangen, het graven van nieuwe en het bouwrijp maken van de percelen waarin deze elementen liggen. Nu moet bepaald worden of voor deze voorgenomen werkzaamheden verlenging van de ontheffing aan de orde is. Dit rapport dient ter onderbouwing van deze bepaling.

1.2. Doel natuurtoets

Bij ruimtelijke ingrepen zoals de ontwikkeling van een woonwijk moet worden getoetst of er sprake is van strijdigheid met de Nederlandse natuurwetgeving. Bij dit project hoeft alleen rekening te worden gehouden met de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 3). De Natuurbeschermingswet (ter bescherming van Natura 2000-gebieden) en de wet- en regelgeving rond de EHS zijn niet aan de orde. Zoals figuur

1.1 aangeeft, ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, 'Lingegebied en Diefdijk-zuid', op meer dan 3 km van het projectgebied, en daarmee buiten de ecologische invloedssfeer. In figuur 1.1 is ook te zien dat het projectgebied geen deel uitmaakt van de EHS.

Figuur 1.1 Ligging van projectgebied t.o.v. Natura 2000-gebied en EHS.
In rode cirkel: projectgebied;
oranje cirkel: straal van 3 km rondom projectgebied;
in blauwe cirkel: dichtstbijzijnde onderdeel van Natura 2000-gebied; groen aangegeven: EHS binnen de 3km- cirkel

Het doel van de natuurtoets is het in beeld brengen van de beschermde planten- en diersoorten in het projectgebied en de toets of de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben op deze beschermde natuurwaarden. Indien dat zo is, wordt ook bepaald of mitigerende of compenserende

maatregelen nodig zijn (en zo ja welke) en of ook een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is.

Dit rapport dient meerdere doelen. Enerzijds wordt hiermee verslag gedaan aan de initiatiefnemer van de ingreep over het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten in het projectgebied. Daarnaast geeft het aan welke maatregelen en vervolgstappen genomen moeten worden voor een correcte uitvoering van het project.

Anderzijds bevat dit rapport de ecologische onderbouwing voor een ontheffingsaanvraag bij het bevoegd gezag. Er is getracht om voor beide partijen een begrijpelijke en volledige rapportage op te stellen van de aanwezige soorten en de te verwachten effecten van de ingreep op de beschermde soorten.

1.3. Flora- en faunawet in het kort

De Flora- en faunawet is gericht op de duurzame instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Deze wet heeft een aantal verbodsbepalingen, maar ook voorwaarden waaronder bepaalde handelingen mogen plaatsvinden. De Flora- en faunawet geeft uitvoering aan de nationale en internationale doelstellingen voor de natuurbescherming in Nederland, samen met de Natuurbeschermingswet.

De via de Flora- en faunawet beschermde soorten zijn in drie categorieën onderverdeeld:

- tabel 1 - algemene soorten,
- tabel 2 - overige soorten,
- tabel 3 - soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of in bijlage 1 van de AMvB en vogels.

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht zolang er zorgvuldig gehandeld wordt. Soorten uit tabellen 2 en 3 genieten een zwaarder beschermingsregime. Bij ruimtelijke ingrepen waarbij schade verwacht wordt ten aanzien van tabel 2-soorten kan in sommige gevallen volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt worden.

Wanneer voor tabel 2-soorten voldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om de negatieve effecten van de uitvoeringswerkzaamheden (ingreep) op beschermde soorten te voorkomen, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet nodig. De mitigerende maatregelen dienen dan wel duidelijk beschreven te worden in een ecologisch werkprotocol, toegespitst op het onderliggende project. Is het niet mogelijk om voldoende mitigerende maatregelen te nemen voor tabel 2-soorten, dan dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Wanneer voor tabel 3-soorten negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Hiervoor dient een alternatievenafweging te worden opgesteld en het wettelijk belang te worden aangetoond.

Ongeacht of ze middels de natuurwetgeving beschermd zijn of niet, er geldt altijd en voor alle in het wild levende soorten én voor hun directe leefomgeving een zorgplicht. Dit is ook het geval als er ontheffing of vrijstelling is verleend. Mogelijk nadelige handelingen dienen altijd voorkomen of achterwege gelaten te worden of, voor zover dit niet mogelijk is, ook in geval van niet-beschermden soorten zo veel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden.

2. WERKWIJZE VOOR DE NATUURTOETS

2.1. Beschrijving van het projectgebied en de voorgenomen ingreep

Ligging en de begrenzing van het projectgebied worden omschreven, onder andere aan de hand van de topografische kaart. Daarnaast wordt de ingreep zelf beschreven, in de zin van de wijze en van de periode en fasering van de uitvoering, welke werkzaamheden de ingreep behelst en welk materieel en materiaal daarbij worden toegepast.

2.2. Gegevensverzameling

De basis voor de natuurtoets bestaat uit de gegevens over de verspreiding in het projectgebied van beschermde planten- en diersoorten, van biotopen en, indien aan de orde, van beschermde habitattypen. Deze gegevens zijn langs twee lijnen verzameld: in recent veldwerk en door een bureaustudie van gegevens die door derden zijn verzameld. In hoofdstuk vier wordt beschreven hoe deze inventarisatie in dit concrete onderzoek is uitgevoerd.

2.2.1. Zelf verzamelde veldgegevens over beschermde soorten

Veldinventarisaties zijn gerichte onderzoeken, via directe of indirecte waarneming (sporen), naar het voorkomen van beschermde en bedreigde soorten in een gebied. Wij voeren onze veldinventarisaties uit aan de hand van formeel goedgekeurde en algemeen geaccepteerde inventarisatieprotocollen. Omdat deze inventarisaties een zeker, actueel en volledig beeld geven van het vóórkomen van planten- en diersoorten in een bepaald gebied, vormen ze een essentiële gegevensbron voor een natuurtoets.

2.2.2. Zelf verzamelde veldgegevens over biotopen

Inventarisatie van de biotopen in een gebied, vaak tegelijk uitgevoerd met die van soorten, geeft de basis voor het bepalen van de functie en de kwaliteit van het gebied voor aanwezige beschermde soorten.

2.2.3. Gegevens van derden

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren onderzocht op beschermde soorten. Bijna al deze gegevens zijn gepubliceerd in rapportages en soortverspreidingsatlassen, of op internet. Zij zijn daarmee toegankelijk voor toepassingen als deze natuurtoets.

Doorgaans worden deze gegevens op uurhok (5*5 km)- of kilometerhokniveau geregistreerd. Of een bepaalde planten- of diersoort op een bepaalde locatie (als een projectgebied) voorkomt, is dan dus nog niet met zekerheid te zeggen. Met kennis van de biotopen in een projectgebied kan worden vastgesteld of dat gebied voor die soorten geschikt is als leefgebied. Hiermee kan vervolgens worden bepaald wat de kans is dat ze er daadwerkelijk voorkomen en bovendien wat de functie van het gebied voor die soorten is.

2.3. Effectbepaling van de voorgenomen werkzaamheden en veranderingen

Na de beschrijving van soorten en biotopen in het projectgebied én van de geplande ingreep, volgt een ecologische analyse van de effecten van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen verwachte tijdelijke effecten (vooral door de werkzaamheden) en effecten op langere termijn (door de veranderingen die door het werk in het gebied zijn aangebracht).

2.4. Bepaling van mitigerende en compenserende maatregelen

Veel negatieve effecten op beschermde soorten kunnen voorkomen worden door het nemen van voorzorgsmaatregelen. Wanneer negatieve effecten toch niet uit te sluiten zijn, moeten mitigerende maatregelen worden opgesteld (en toegepast) om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen.

De mitigerende maatregelen sluiten aan op maatregelen die zijn opgenomen in gedragscodes en de soortenstandaards die door de overheid zijn opgesteld dan wel goedgekeurd. Wanneer betreffende werkzaamheden overeenkomen met de werkzaamheden waar een gedragscode voor is opgesteld, kan die gedragscode worden gehanteerd.

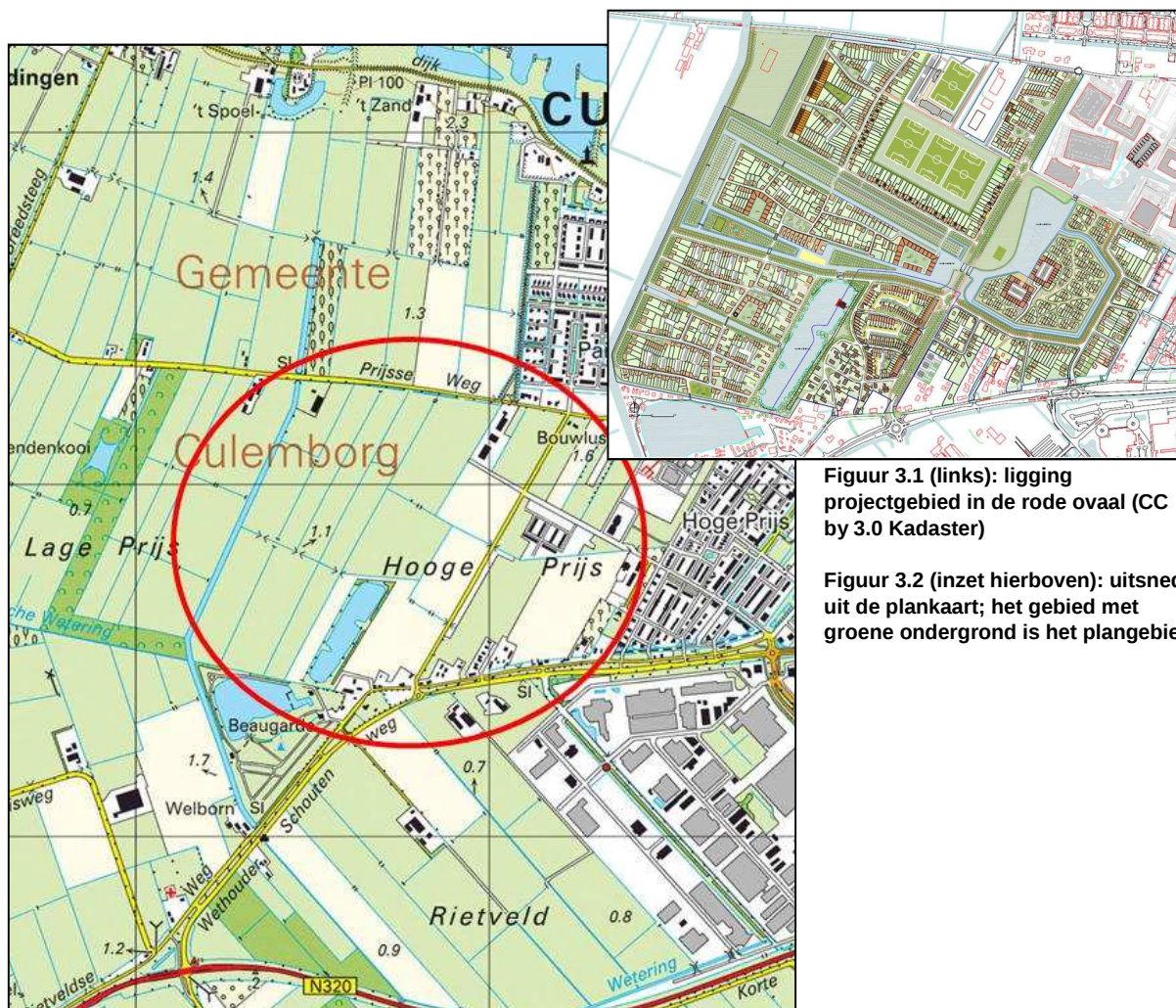
2.5. Toetsing aan Flora- en faunawet

Wanneer negatieve effecten op strenger beschermde soorten ondanks alles niet uitgesloten kunnen worden, moet een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Daarvoor moeten nog enkele stappen worden gezet: er moet getoetst worden of door de ingreep de zogeheten gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt, het wettelijk belang van de ingreep moet aannemelijk worden gemaakt, mogelijke alternatieven moeten worden afgewogen en tot slot moeten compenserende maatregelen worden opgesteld en uitgevoerd.

3. BESCHRIJVING PROJECT

3.1. Ligging projectgebied

Het gebied waar de nieuwbouwwijk ontwikkeld gaat worden, ligt in de gemeente Culemborg (provincie Gelderland), ten westen van de huidige bebouwing. De Amersfoortcoördinaten van de kilometerhokken waarin het gebied ligt zijn 141-439 en -440 en 142-439 en -440. Figuur 3.1 betreft de topografische kaart en figuur 3.2 ter oriëntatie een uitsnede uit de plankaart (deze is als bijlage 1 op A3-formaat opgenomen). De Lokkershoek (de langgerekte plas in het zuiden van het projectgebied) en enkele kleine bebouwde locaties zijn om planningstechnische redenen onderwerp van onderzoek in een latere fase.

Figuur 3.1 (links): ligging projectgebied in de rode ovaal (CC by 3.0 Kadaster)

Figuur 3.2 (inzet hierboven): uitsnede uit de plankaart; het gebied met groene ondergrond is het plangebied

3.2. Ontwerp en werkzaamheden

Het in figuur 3.2 (de inzet) met groen aangegeven gebied wordt uiteindelijk omgevormd tot een nieuwe woonwijk. Voor de onderhavige toets gaat het om enkele ingrepen in dit kader:

- dempen van drie watergangtrajecten van respectievelijk 400 m, 450 m en 150 m lengte;
- dempen van enkele niet-permanent watervoerende greppels in één perceel, met een totale lengte van 650 m;
- herprofiëren van twee watergangtrajecten van respectievelijk 150 m en 50 m lengte, waarbij de oever aan één zijde wordt verflauwd voor een meer natuurgerichte inrichting;
- bouwrijp maken van drie (complexen van) bouwlandpercelen (percelen A, B en C op de kaart in bijlage 1); plannen met enkele andere percelen komen in volgende onderzoeken aan de orde.

Het projectgebied voor dit onderzoek wordt gevormd door deze planonderdelen en hun ecologisch relevante omgeving. De kaart in bijlage 1 geeft de ligging van de planonderdelen (watergangen en percelen) weer met de planning van de betreffende werkzaamheden.

De werkzaamheden voor de demping en herprofilering van de watergangen en greppels zijn gepland in het eerste kwartaal van 2014, voor het bouwrijp maken van de percelen deels in het eerste kwartaal, en deels in de tweede helft van 2014.

4. INVENTARISATIE

4.1. Beschikbare gegevens

Voor dit project is recentelijk veldwerk verricht. Daarnaast is gebruik gemaakt van landelijke soortverspreidingsatlassen en relevante internetpagina's die opgenomen zijn in de lijst met Geraadpleegde bronnen (hoofdstuk 8).

Bovendien is gebruik gemaakt van de gegevens die in het kader van de voorgaande toetsen voor de plannen met Parijsch Zuid zijn verzameld. Deze staan in tabel 4.1 (en in de Geraadpleegde bronnen).

Tabel 4.1: voorgaande toetsen voor de plannen met Parijsch Zuid

➤	Bruijn, C. en M.P. Scherpier (2005): Natuurtoets Parijsch Zuid. RPS BCC, Leerdam
➤	Molenaar, T. (2010): Onderbouwing verlenging en aanvulling ontheffing Parijsch Zuid. RPS BCC, Leerdam
➤	Martens, Y. (2010): Aanvullende mitigerende maatregelen steenuil Parijsch Zuid – Culemborg. RPS advies- en ingenieursbureau bv, Leerdam
➤	Martens, Y. (2010): Werkprotocol rugstreeppad Parijsch Zuid - Culemborg. RPS advies- en ingenieursbureau bv, Leerdam

4.2. Uitgevoerde veldinventarisatie

De recente veldinventarisaties voor dit project hebben plaatsgevonden in de tweede helft van oktober 2013. Ze zijn uitgevoerd door M. van der Linden, als vakmatig geschoold ecooloog werkzaam bij RPS. Tijdens deze inventarisatie is in het projectgebied gericht gezocht naar beschermde en bedreigde planten- en diersoorten.

Op grond van de resultaten van eerdere onderzoeken en van de kennis van de te onderzoeken biotopen kon worden gekozen voor deze periode. Soorten van bijzondere aandacht waren hierbij met name de vissen.

Voor de veldinventarisatie is de onderzoeksontheffing gebruikt die aan RPS, als lid van Netwerk Groene Bureaus, is verleend (FF/75A/2010/003). Hieruit is het protocol "Visseninventarisatie" (vangen met schepnet, protocol RAVON) gehanteerd.

Daarbij zijn ook de richtlijnen voor presentie-onderzoek gehanteerd uit de soortenstandaards voor bittervoorn, kleine modderkruiper en grote modderkruiper

De inventarisatie van alle beschermde soorten die op grond van de aard van habitats aanwezig kunnen zijn, is volledig geweest.

4.3. Aanwezige biotopen

In het projectgebied zijn op basis van vegetatie, abiotiek, inrichting en grondgebruik enkele biotopen te onderscheiden. Hieronder worden ze beknopt beschreven. De kaart van het projectgebied (in bijlage 1) geeft de ligging ervan weer, en bijlage 2 geeft aan de hand van foto's een indruk van de kenmerken ervan.

Onbeschaduwde watergangen

Dit betreft watergangen 1 en 6 op de kaart in bijlage 1. Met een totale lengte van ongeveer 1.000 m watergang is dit de meest voorkomende vorm van watergang in het projectgebied. De breedte is aanzienlijk, de drainagebasis ligt diep en de oevers zijn steil. De begroeiing op de oevers bestaat louter uit zeer algemene grasland- en ruderaal soorten.

Voor het overgrote deel is er geen watervegetatie (meer) aanwezig, deels ten gevolge van pas uitgevoerd regulier onderhoud door het waterschap. Alleen in de buurt van de westgrens van het totale ontwikkelingsgebied was nog enige watervegetatie aanwezig in de vorm van de submerse soorten sterrekroos en gedoond hoornblad en de emerse soorten mannagras en riet.

Beschaduwde watergangen

Dit betreft watergangen 2, 3, 4 en 5 op de kaart in bijlage 1. De watergangen langs de oost- en de zuidgrens van het totale ontwikkelingsgebied zijn aan een zijde beschaduwd door hagen en singels, deels op de erfscheiding. De oevers zijn steil en de watergangen bevatten nu weinig tot zeer weinig water, maar daarentegen veel blad van de bomen in de singels. De oevers waren weer begroeid met louter zeer algemene plantensoorten en in de sloten bestond de begroeiing ook uit zeer algemene, niet uitgesproken aquatische soorten.

Dierlijk leven is niet in deze watergangen aangetroffen. Voor beschermde soorten zijn ze als biotoop ook geheel ongeschikt.

Greppels

Dit betreft 'watergang' 7 op de kaart in bijlage 1. De greppels, bijeen gelegen in één perceel (C), waren alle zo goed als droog en volledig dichtgegroeid met zeer algemene ruigtekruiden. Voor beschermde diersoorten zijn ze als biotoop volledig ongeschikt.

Braakland

De zeer open, droge en sterk antropogeen verstoorde braaklandpercelen (percelen A, B en C op de kaart in bijlage 1) zijn deels akker (en enig grasland) en deels voorheen bebouwde terreinen. De huidige vegetatie bestaat volledig uit zeer algemene grasland-, ruigte- en ruderaal soorten, meestal met een sterke inslag van ingezaaide soorten.

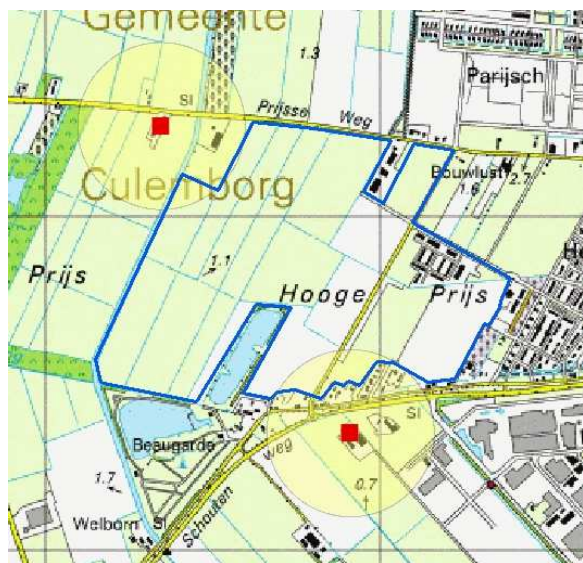
Beschermde diersoorten zijn er niet aangetroffen en ook niet te verwachten.

4.4. Aanwezige of te verwachten beschermde soorten

Hieronder wordt op basis van de bureaustudie en de veldinventarisatie beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Indien aan de orde wordt voor elke soort aangegeven wat de functie van het projectgebied is (in de zin van bijvoorbeeld: volledig leefgebied, voortplantings- of foerageergebied).

4.4.1. Vaatplanten

Nergens in het projectgebied en nabije omgeving zijn beschermde plantensoorten aangetroffen of te verwachten.

Figuur 4.1 twee bewoonde steenuilkasten met territoria nabij het projectgebied

4.4.2. Zoogdieren

In de watergangen en greppels en op de braaklandpercelen in het projectgebied zijn geen beschermde zoogdiersoorten aangetroffen. Omdat deze biotopen ook geen functie hebben voor deze soorten, inclusief vleermuissoorten, zijn zij er ook niet te verwachten.

4.4.3. Vogels

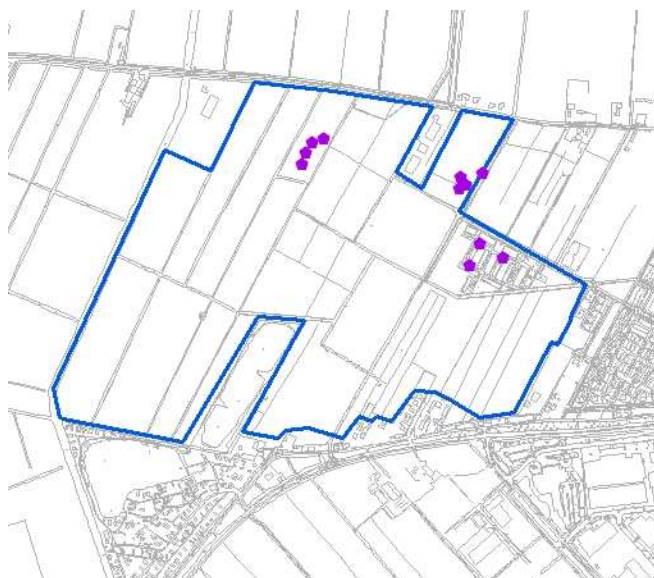
Op de braaklandpercelen en in de watergangen en greppels in het projectgebied zijn geen vaste (en dus jaarrond beschermde) rust- en nestelplaatsen voor vogelsoorten aangetroffen. Omdat deze biotopen ook geen functie hebben voor deze groep soorten, zijn zij er ook niet te verwachten. Door de gesteldheid van deze biotopen zijn ook andere broedvogelsoorten hier niet te verwachten.

Wel zijn in de omgeving van het projectgebied twee steenuilterritoria aanwezig (Martens 2010a; zie figuur 4.1). Deze territoria, die bij steenuilen vrij beperkt van omvang zijn, raken niet aan de onderdelen van het projectgebied.

4.4.4. Reptielen

Nergens in het projectgebied en nabije omgeving zijn beschermde reptielensoorten aangetroffen of te verwachten.

4.4.5. Amfibieën

Figuur 4.2 vindplaatsen van de rugstreeppad in het totale ontwikkelingsgebied Parijsch Zuid (bron: Martens 2010b)

De rugstreeppad is de enige beschermde amfibiesoort (Flora- en faunawet tabel 3) die in het totale ontwikkelingsgebied Parijsch Zuid is waargenomen. Het voorkomen was beperkt tot drie plaatsen (zie figuur 4.1). Met ontheffing zijn de twee oostelijke vindplaatsen verwijderd. Ter compensatie zijn nabij de verwijderde vindplaatsen poelen gegraven. Deze en de resterende, meest westelijke vindplaats liggen buiten het onderhavige projectgebied.

Watergangen en percelen in het projectgebied zijn momenteel bovendien ongeschikt voor de rugstreeppad.

4.4.6. Vissen

Nergens in de watergangen en greppels zijn (sporen van) beschermde soorten vissen of andere gewervelde dieren aangetroffen. In de maaiselhoppen die na de recente onderhoudsbeurt op de oever gezet zijn, zijn slechts op drie plaatsen sporen van zoetwatermosselen aangetroffen. Geen van deze plekken lag langs het met watervegetatie begroeide deel van de watergang.

Bittervoorn en kleine modderkruiper zijn dus niet aanwezig. Alleen in het begroeide deel werden enkele exemplaren van de niet-beschermde vissoort driedoornige stekelbaars aangetroffen.

4.4.7. Insecten

Nergens in het projectgebied en nabije omgeving zijn beschermde insectensoorten aangetroffen of te verwachten.

4.4.8. Weekdieren

Nergens in het projectgebied en nabije omgeving zijn beschermde weekdiersoorten aangetroffen of te verwachten.

4.4.9. Conclusies over beschermde flora en fauna in het projectgebied

In de watergangen en greppels en op de braaklandpercelen in en om het projectgebied zijn geen beschermde planten- en diersoorten aangetroffen. Omdat deze biotopen er in hun huidige conditie ook geen functie voor hebben, zijn zij er ook niet te verwachten.

5. EFFECTANALYSE

Omdat in de watergangen en greppels en op de braaklandpercelen in en om het projectgebied geen beschermde planten- en diersoorten zijn aangetroffen of te verwachten, zijn negatieve effecten hiervoor ook niet aan de orde.

6. VOORZORGSMAATREGELEN

6.1. In de watergangen, greppels en braaklandpercelen

In en om de watergangen, greppels en braaklandpercelen in het projectgebied zijn geen soorten aanwezig die door de Flora- en faunawet worden beschermd. Maar ook voor alle andere planten en dieren dienen conform de algemeen geldende zorgplicht (zie paragraaf 1.3) negatieve effecten zo veel mogelijk te worden voorkomen. Daartoe dienen enkele algemene voorzorgsmaatregelen. Deze maatregelen, die hieronder worden omschreven, dienen opgenomen te worden in het bestek en in de werkvoorschriften.

Kwetsbare periode

Mogelijke schade voor planten- en diersoorten is te voorkomen door waar mogelijk niet in de perioden te werken waarin de meeste soorten het kwetsbaarst zijn. Voor het werk in alle onderdelen betekent dit buiten de voortplantingsperiode en voor het werk aan en in de watergangen ook nog buiten de winterperiode.

Begin en eind van deze perioden zijn echter sterk afhankelijk van het weer, zodat hier geen goede richtlijnen voor zijn te geven. Zo kan bij een lang aanhoudende zomer het broedseizoen langer doorlopen. Na een lang aanhoudende winter begint de paaiperiode van vissen later, is het vroeg warm dan begint deze eerder.

Om toch een werkbare periode te bepalen, dient men uit te gaan van de periode september tot en met oktober. Als de weersomstandigheden het toelaten is deze periode te verlengen met november en december. Dit is conform de eerste voorkeursperiode vanuit de gedragscode voor de Unie van Waterschappen.

Geoorloofd voorkomen van vogelbroedgevallen

Ook al is het niet te verwachten dat vogels in de watergangen en greppels en op de braaklandpercelen in het projectgebied in het broedseizoen broedactiviteiten gaan ontplooiën, helemaal uit te sluiten is dit niet. Iets soortgelijks geldt voor amfibieënsoorten.

Vogels met jaarrond beschermde nest- en rustplaatsen komen hier niet voor. Ten aanzien van de andere vogelsoorten en amfibieën is het geoorloofd om voortplantingsactiviteiten te voorkomen. Hiertoe dient het biotoop nog ongeschikter gemaakt te worden dan het nu al is. Dit betekent in ieder geval dat de vegetatie in en langs de watergangen én op de percelen vanaf medio februari kort gehouden moet worden. Voor vogels helpt bovendien het frequent veroorzaken van verstoring, zoals door tweedagelijks met honden langs mogelijke broedlocaties te lopen.

Gebruik van kunstlicht

In de periode april tot en met november wordt er bij de werkzaamheden in de buurt van bomen, bosschages en gebouwen geen gebruik gemaakt van kunstlicht in de periode tussen zonsondergang en zonsopkomst. Zie <http://www.knmi.nl/klimatologie/achtergrondinformatie/zonop2014.pdf> voor de zon-op-zon-onder-tijden. Met deze maatregel wordt nodeloze verstoring voorkomen van avond- en nachtactieve dieren, met name vleermuizen die vanuit verblijfplaatsen elders het projectgebied kunnen bezoeken.

6.2. Werken aan de hand van goedgekeurde gedragscodes

Bij de uitvoering van werkzaamheden als deze kán worden gewerkt aan de hand van een (door het ministerie van Economische Zaken goed te keuren) gedragscode. Dit kan vrijstelling geven voor de ontheffingsplicht Flora- en faunawet. In het kader van werkzaamheden aan ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zoals hier aan de orde is, geldt deze vrijstelling alleen voor soorten uit tabel 2 van de Flora- en faunawet. Voor soorten uit tabel 3 is dus in dit geval altijd ontheffing nodig.

Omdat tabel 2- en tabel 3-soorten niet in het projectgebied aanwezig zijn, is dit werken aan de hand van een gedragscode voor de in dit rapport beschreven werkzaamheden niet aan de orde.

7. TOETSING AAN FLORA- EN FAUNAWET: SAMENVATTING EN CONCLUSIE

7.1. Samenvatting

CV Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch is voornemens de nieuwe woonwijk Parijsch Zuid verder te ontwikkelen. In dat kader dienen nu enkele ingrepen te worden uitgevoerd, waarvoor de toets aan de Flora- en faunawet in dit rapport is uitgevoerd:

- dempen van drie watergangtrajecten van respectievelijk 400 m, 450 m en 150 m lengte;
- dempen van enkele niet-permanent watervoerende greppels in één perceel, met een totale lengte van 650 m;
- herprofilen van twee watergangtrajecten van respectievelijk 150 m en 50 m lengte, waarbij de oever aan één zijde wordt verflauwd voor een meer natuurgerichte inrichting;
- bouwrijp maken van vier (complexen van) bouwlandpercelen.

Het projectgebied is voor deze toets gedefinieerd als bestaande uit de betreffende watergangen, greppels en percelen en hun onmiddellijke omgeving.

In het nabije verleden zijn ingrepen in hetzelfde kader al eens getoetst. Door verandering van plannen zijn de uitspraken hierover in het kader van de Flora- en faunawet verouderd. De nu voorgenomen ingrepen dienen dus opnieuw te worden getoetst, hetgeen in dit rapport gebeurd is.

De gegevens waarop deze toets zich baseert, zijn voldoende om na een ecologische effectanalyse tot valide uitspraken te komen.

In het projectgebied zijn geheel geen beschermde soorten aangetroffen. Gezien de aard van de biotopen zijn ze er ook niet te verwachten.

7.2. Conclusie

Omdat er in het projectgebied geen beschermde soorten voorkomen, zijn negatieve effecten daarop niet aan de orde. Vanuit de Flora- en faunawet bestaan daarom geen bezwaren tegen de in dit rapport getoetste, voorgenomen ingrepen.

8. GERAADPLEEGDE BRONNEN

Geraadpleegde literatuur:

- Boesveld A., Gmelig Meyling A.W., Van Lente I., *Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2011. Platte Schijfhoren, Anisus vorticulus*, Stichting Anemoon, 2011.
- Bos, F. e.a., De Vlinderstichting 2006, *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming*, Nederlandse Fauna 7, Leiden 2006.
- Bruijn, C. en M.P. Scherpbier (2005): *Natuurtoets Parijsch Zuid*. RPS BCC, Leerdam
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON), *De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden 2009.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, Utrecht 2011
- Emmerik van, W.A.M, Nie de, H.W., *De zoetwatervissen van Nederland, Ecologisch bekeken*, Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven 2006.
- Jonsson, L., *Vogels van Europa, Noord-Afrika en Midden-Oosten*, Stockholm, 1993.
- Lange, R., e.a., *Zoogdieren van West-Europa*, Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming i.s.m. Natuurmonumenten, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 2003.
- Martens, Y. (2010a): *Aanvullende mitigerende maatregelen steenuil Parijsch Zuid – Culemborg*. RPS advies- en ingenieursbureau b.v., Leerdam
- Martens, Y. (2010b): *Werkprotocol rugstreeppad Parijsch Zuid - Culemborg*. RPS advies- en ingenieursbureau b.v., Leerdam
- Meijden van der, R., *Heukel's, Flora van Nederland*, Rijksherbarium / Hortus Botanicus Rijksuniversiteit Leiden, Leiden 2005.
- Molenaar, T. (2010): *Onderbouwing verlenging en aanvulling ontheffing Parijsch-Zuid*. RPS BCC, Leerdam
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, *De Nederlandse Libellen (Odonata)*, Nederlandse Fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*, Nederlandse Fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.
- Stumpel, T., Strijbosch, H., *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2006.
- Weeda, E.J., e.a., *Nederlandse oecologische flora, wilde planten en hun relaties*, KNNV Uitgeverij, 2003.

- Weeda, E.J., e.a., *Atlas van Plantengemeenschappen in Nederland, Deel 1, wateren, moerassen en natte heiden*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2000.
- Weeda, E.J., e.a., *Atlas van Plantengemeenschappen in Nederland, Deel 2, graslanden, zomen en droge heiden*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2000.
- Weeda, E.J., e.a., *Atlas van Plantengemeenschappen in Nederland, Deel 3, kust en binnenlandse pioniermilieus*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2000.
- Weeda, E.J., e.a., *Atlas van Plantengemeenschappen in Nederland, Deel 4, bossen, struwelen en ruigten*, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2000.

Geraadpleegde internetpagina's:

- www.mineleni.nl
- www.waarneming.nl
- www.vleermuis.net
- www.ravon.nl
- www.vlindernet.nl
- www.libellennet.nl
- www.zoogdieratlas.nl